

Motion till riksdagen

1988/89: So465

av Birger Schlaug (mp)

Barns lagliga rätt till rökfri miljö

Varje gång en cigarett tänds sprids ämnen som inte är tillåtna i arbetsmiljön. Den rök som kommer i rummet innehåller ofta betydligt större mängd cancerframkallande ämnen än den rök som rökaren drar in genom cigaretten. Frekvensen av en rad sjukdomar hos barn ökar om de utsätts för s. k. passiv rökning. Dessutom ökar blyhalten i blodet, vilket sänker den intellektuella förmågan hos barn.

Barn måste ges frihet att vistas i rökfri miljö – den friheten väger tyngre än friheten för människor att röka i miljöer där barn vistas. Som vuxna kan vi ofta välja rökfria miljöer, allt fler arbetsplatser blir rökfria, allt fler offentliga lokaler blir rökfria. Som vuxna har vi makt och möjlighet att välja var vi vill vistas och vi kan aktivt påverka andra att inte utsätta oss för passiv rökning.

I ett hem som är rökfritt röker inte gärna gäster.

Barnens situation är helt annorlunda. Barn utsätts därför för passiv rökning utan att själva kunna påverka. Barn har en beroendeställning till föräldrarna. Barn tvingas därmed ofta vistas – under hela sin uppväxtperiod – i rökig hemmiljö. Barn utsätts, utan att kunna påverka, för passiv rökning. Den passiva rökningen leder till en dramatiskt försämrad uppväxtmiljö för barn. Barn som utsätts för passiv rökning får en betydligt sämre start i livet än barn som inte utsätts för passiv rökning.

Friheten för barn att inte utsättas för passiv rökning måste betraktas som betydligt väsentligare än friheten för föräldrar att utsätta barn för passiv rökning.

I kampen mot den passiva rökningen kan användas olika instrument: information, reklambud, skattehöjning på tobak. Lagstiftning är ett annat, betydligt mer komplicerat instrument.

I Sverige har vi infört en bra lag som innebär att barn inte får agas. Vi tar i lagstiftningen avstånd från att föräldrar använder fysiskt våld genom t. ex. "smäll". Samhället står i detta fall, helt riktigt, på barnens sida. Samtidigt accepterar samhället att barn utsätts för situationer i sin hemmiljö som kan innebära ökad cancerfrekvens, stimulerad astma, ökat antal förkylningar, ökat antal lunginflammationer, ökad blyhalt i blodet, försämrad mental utveckling – dvs. följder som kan bli livslånga.

Att utsätta barn för passiv rökning är att – ofta omedvetet eller förträngt – utsätta barnet för en smygande misshandel.

Att sluta röka kan vara mycket svårt, det vet många av oss. Men att utsätta barn dygnet runt för passiv rökning är oförsvarligt. Barn måste ges

rätt till en rökfri miljö! Oavsett om vi vuxna anser att vår "frihet" begränsas.

Mot. 1988/89
So465

Att lagstifta om barns rätt till rökfri miljö är inte helt komplikationsfritt. Hur ska lagen följas upp? Vilket straff skall utdömas? Hur sker bevisning? Får aldrig en cigarett tändas i ett hem där barn bor? Problemen radar upp sig. Men ändå kan en lagstiftning innebära ett framsteg eftersom samhället genom en lagstiftning om barns rätt till rökfri miljö ger en klar markering. Trycket på föräldrar att ta hänsyn till sina barn ökar. Samhället tar barnen på allvar.

Hemställan

Med anledning av ovanstående yrkas

att riksdagen hos regeringen begär ett lagförslag om barns rätt till rökfri miljö samt en bred analys av ett lagförslags fördelar och nackdelar.

Stockholm den 22 januari 1989

Birger Schlaug (mp)